

Meerjarenbegroting 2016 – 2019

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
1.1 De organisatie.....	5
1.2 Samenstelling bestuur	5
1.3 Taken en bevoegdheden	6
1.4 Begroting- en jaarrekening procedure	6
1.5 Transformatie nieuwe organisatie	6
1.6 Dienstverleningsovereenkomsten	6
2. Programmabegroting 2016 – 2019.....	8
2.1 Algemeen.....	8
2.2 Programmabegroting.....	8
2.3 Uitgangspunten programmabegroting	8
2.4 Verdeelsleutel uitvoeringskosten.....	10
3. Programma Inkomen	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Wat willen we bereiken?	11
3.3 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?.....	11
3.4 Wat gaat het kosten?.....	12
4. Programma Participatie	14
4.1 Algemeen.....	14
4.2 Product re-integratie	14
4.2.1 Wat willen we bereiken?	14
4.2.2 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?.....	14
4.2.3 Wat gaat het kosten?	15
4.3 Product Sociale werkvoorziening	15
4.3.1 Meerjarenraming product Sociale werkvoorziening	16
4.3.2 Budget Sociale werkvoorziening	17
4.3.3 Totale lasten programma Participatie.....	18
5. Programma overige regelingen	19
5.1 Algemeen.....	19
6. Programma Algemene Dekkingsmiddelen	20
6.1 Algemeen.....	20
6.2 Wat willen we bereiken?	20
6.3 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?.....	20
6.4 Wat gaat het kosten, inclusief overzicht incidentele baten en lasten?	20
7. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit.....	21
7.2 Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's.....	21
7.3 Risico's van niet financiële aard	21
7.4 Inventarisatie van de risico's	22
8. Paragraaf Financiering	23
8.1 Algemeen.....	23

8.2	Kasgeldlimiet	23
8.3	Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld.....	24
9.	Paragraaf bedrijfsvoering	25
9.1	Algemeen.....	25
9.2	Planning en Control	25
9.3	ICT	25
9.3.1	Beveiliging en privacy	26
9.4	Integriteit	26
9.5	Personeelsbeleid	26
9.6	Beheers- en apparaatslasten	26
9.6.1	Loon- en salarislasten.....	26
9.6.2	Overige personeelslasten	27
9.6.3	Huisvesting	27
9.6.4	Facilitair	28
9.6.5	Automatisering.....	28
10.	Lasten transformatie nieuwe organisatie.....	29
11.	Paragraaf Verbonden partijen	30
	Bijlage(n).....	31
	Bijlage 1: Programma Inkomen per gemeente.....	31
	Bijlage 2: Programma Participatie (re-integratie)	32
	Bijlage 3: Budget Bbz voor gevestigde ondernemers / Bijzondere bijstand.....	33
	Bijlage 4: Bijdrage per gemeente	34

Voorwoord

Per 1 januari 2016 zijn Werk en Inkomen van de gemeente Doetinchem, ISWI uit Oude IJsselstreek en Wedeo gefuseerd tot één nieuwe organisatie onder de naam Laborijn. Met de fusie bundelen de organisaties hun krachten voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de Participatiewet.

De nieuwe fusieorganisatie biedt kansen om alle inwoners van de gemeente Doetinchem en Oude IJsselstreek met een afstand tot de arbeidsmarkt ook in de toekomst beter en efficiënter te kunnen helpen. Laborijn voegt alle vormen van dienstverlening en beschikbare middelen samen om mensen te ondersteunen in het doorgroeien naar regulier werk. Hierdoor is een breder aanbod beschikbaar en kan meer maatwerk worden geleverd.

Laborijn voert voor de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek de gehele Participatiewet uit. Voor de gemeentes Montferland en Bronckhorst wordt alleen dienstverlening verricht voor de Sociale Werkvoorziening. Met de gemeente Aalten is voor 2016 een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten voor de uitvoering van nagenoeg de gehele Participatiewet.

In het najaar van 2015 is met de voorbereiding van de nieuwe organisatie gestart. Onder andere is er een transformatieplan opgesteld dat in 2016 als basis dient voor de verdere inrichting van de nieuwe organisatie.

Voor de nieuwe organisatie is er een begroting 2016 opgesteld. De begroting 2016 en meerjarenraming 2017 – 2019 is gebaseerd op de begrotingen van de voormalige Gemeenschappelijke Regelingen ISWI en Wedeo en de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Doetinchem en begroting nieuwe organisatie Werk en Inkomen, ISWI en Wedeo. Aangezien Laborijn nog maar recent is gestart en volop bezig is met het vormen en zetten van de organisatie, is de begroting 2016 beperkt tot de financiële kaderstelling. In latere begrotingen zullen ook de beleidsinhoudelijke ontwikkelingen c.q. nieuw beleid worden opgenomen en zal er een verdere uitsplitsing van de apparaatskosten naar activiteiten en afdelingen opgesteld worden.

Ondanks dat de organisatie zich nog in een opbouwfase bevindt, dient de dienstverlening vanuit de verschillende vestigingen te worden gewaarborgd. Kortom, een stevige uitdaging voor 2016.

Doetinchem, februari 2016

J.E. Talstra,
Algemeen Directeur

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017 - 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn, hierna te noemen Laborijn. Deze begroting en meerjarenraming is de eerste die door de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling is opgesteld. Aangezien 2016 in het teken staat van de transformatie naar de nieuwe organisatie is deze begroting beleidsarm opgesteld.

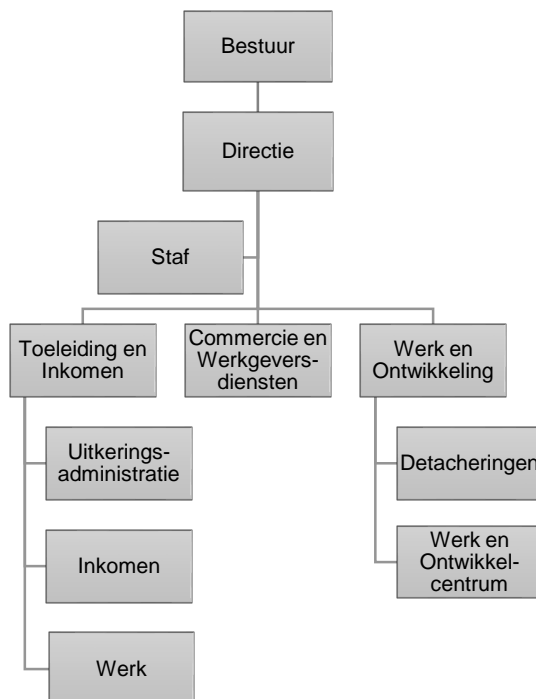
1.1 De organisatie

Laborijn gevestigd te Doetinchem, is per 1 januari 2016 een voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Wedeo. Per 1 januari 2016 zijn de volgende organisaties opgegaan in Laborijn:

- gemeenschappelijke regeling Wedeo;
- gemeenschappelijke regeling ISWI;
- gemeente Doetinchem Werk en Inkomen.

Laborijn is een samenwerkingsverband van de gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek en Montferland. Doel van Laborijn is zorg te dragen voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken van de gemeenten op het brede terrein van het sociaal domein waaronder de arbeidsparticipatie, arbeidsondersteuning en bijstand. In afwijking hierop wordt voor de gemeente Montferland alleen de Wet sociale werkvoorziening uitgevoerd.

De directie (Algemeen directeur en Directeur Bedrijfsvoering) sturen via het managementteam de clusters Toeleiding en Inkomen, Commercie & Werkgeversdiensten, Werk en Ontwikkeling en Bedrijfsvoering aan. In onderstaand organigram is de organisatiestructuur van Laborijn weergegeven. Dit betreft een voorlopige structuur aangezien de organisatie in 2016 verder gaat met de transformatie, waardoor de structuur nog aangepast kan worden.

1.2 Samenstelling bestuur

Het Algemeen bestuur bestaat uit vijf leden van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

Het dagelijks bestuur bestaat uit drie personen; twee leden worden gekozen door en uit het Algemeen bestuur, aangevuld met een lid van buiten de kring van het Algemeen bestuur.

1.3 Taken en bevoegdheden

Laborijn heeft als taak zorg te dragen voor de uitvoering van de taken van de deelnemende gemeenten, als genoemd in de volgende wetten en alle regelgeving op landelijk niveau waarmee nadere uitwerking wordt gegeven aan deze wetten:

- De Wet sociale werkvoorziening;
- De Participatiewet, met uitzondering van de verlening van de bijzondere bijstand bedoeld in paragraaf 4.1 van de Participatiewet, zoals woonkostentoeslagen en bovenwettelijke aanvullingen op de bijstandsnorm;
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- Wet inburgering.

1.4 Begroting- en jaarrekening procedure

De gemeenschappelijke regeling voorziet er in dat voorafgaand aan het vaststellen van de begroting en jaarrekening aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten wordt gevraagd om zienswijzen in te brengen. Het algemeen bestuur stelt vervolgens de begroting vast. Ook voor begrotingswijzigingen geldt deze procedure.

De begroting 2016 en meerjarenraming 2017 – 2019 is gebaseerd op de begrotingen van de voormalige Gemeenschappelijke Regelingen ISWI en Wedeo en de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Doetinchem. Verder indien van toepassing nadere actuele informatie en bestuursbesluiten. Mocht eventueel nieuw beleid leiden tot noodzakelijke bijstellingen, dan zal de begroting 2016 en daaropvolgende jaren, door middel van een begrotingswijziging aangepast worden. Op die wijze worden beleid en begroting geïntegreerd.

1.5 Transformatie nieuwe organisatie

Het proces om te komen tot één organisatie laat zich in 2015 en 2016 opknippen in twee fasen. Een “transitiefase” tot begin 2016 en een “transformatiefase” in de periode daarna. Parallel aan de afronding van de transitiefase is in 2015 een start gemaakt met de voorbereiding van de transformatiefase. Deze start formeel in aansluiting op de transitiefase. Vanuit de nieuwe werkstructuur geven bestuurders en de directie, in samenwerking met de gemeenten, in de transformatiefase nadere invulling aan het afstemmen en het slimmer en efficiënter inregelen van processen en procedures van de nieuwe organisatie. Dit om een optimale dienstverlening te verzorgen richting gemeenten, hun inwoners en bedrijven. In de transformatiefase wordt de nieuwe organisatie verder vorm en inhoud gegeven. Essentieel hierbij is:

- Het werken vanuit het beleid en de opdrachtgevende verantwoordelijkheden van de afzonderlijke gemeenten;
- Het centraal stellen van de inwoners en bedrijven als klant op operationeel niveau;
- Dat de processen in de nieuwe organisatie niet op zichzelf staan, maar een geïntegreerd geheel vormen;
- Dat efficiency en doelmatigheid voorop staan. Verspilling en faalkosten worden zoveel mogelijk vermeden;
- Dat de nieuwe organisatie werkt met concrete doelstellingen die zichtbaar en meetbaar zijn;
- Dat de nieuwe organisatie onderdeel is van het brede sociaal domein van de afzonderlijke gemeenten. Meerdere partijen opereren hierbinnen, waar door samenwerking en het maken van verbindingen het beste resultaat zal worden behaald.

Met betrekking tot de voorbereiding van de transformatiefase is in 2015 een transformatieplan opgesteld. Uitvoering en verdere verbijzondering hiervan zal in 2016 plaatsvinden door de medewerkers, management en directie van de nieuwe organisatie.

1.6 Dienstverleningsovereenkomsten

De taken die Laborijn uitvoert zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling ‘uitvoeringsorganisatie Laborijn’. Naast deze taken kunnen de deelnemende gemeenten ook andere

taken bij Laborijn neerleggen. Ook niet deelnemende gemeenten kunnen Laborijn verzoeken om taken voor hen uit te voeren. Ten behoeve van de uitvoering van taken voor zowel deelnemende als niet deelnemende gemeenten heeft Laborijn algemene voorwaarden vastgesteld, vastgelegd in het Dienstverleningshandvest (DVH). De meer specifieke zaken zoals het takenpakket, de omvang van het werkaanbod, het werkproces, etc. worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Op de DVO is het DVH van toepassing. Bij de start van Laborijn zijn er drie DVO's afgesloten, namelijk ten aanzien van:

- De dienstverlening voor de gemeente Aalten. Dit betreft nagenoeg de volledige uitvoering van de Participatiewet. De kosten die in de DVO zijn opgenomen betreft de vergoeding van de apparaatslasten, daarnaast worden de programmalasten één op één verrekend;
- De dienstverlening voor het ISWI. Dit betreft het bieden van ambtelijke ondersteuning aan het college van vereffenaars bij de afwikkeling van de liquidatie;
- De dienstverlening t.b.v. RMC/jongerenloket. Dit betreft het bieden van een fysieke werkplek van de betreffende medewerkers en functionele aansturing gericht op samenwerking in de uitvoering.

2. Programmabegroting 2016 – 2019

2.1 Algemeen

De begroting 2016 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2004).

2.2 Programmabegroting

In onderstaande tabel zijn de programmalasten inclusief de indirecte kosten en transformatiekosten opgenomen.

Recapitulatie programma's	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<u>Lasten:</u>				
Inkomen	34.742.910	29.787.232	29.918.809	30.287.308
Participatie	21.954.336	20.200.591	19.074.001	18.220.154
Overige regelingen	644.093	573.648	568.846	565.707
Totaal	57.341.339	50.561.472	49.561.655	49.073.169
<u>Baten:</u>				
Inkomen	34.742.910	29.787.232	29.918.809	30.287.308
Participatie	21.954.336	20.200.591	19.074.001	18.220.154
Overige regelingen	644.093	573.648	568.846	565.707
Totaal	57.341.339	50.561.472	49.561.655	49.073.169
Begrotingsresultaat	0	0	0	0

In de lasten zijn de directe programmalasten, de indirecte lasten (beheers- en apparaatslasten) en de transformatielasten opgenomen. De baten bestaan uit een vergoeding van de gemeenten voor de directe programmalasten, de indirecte lasten (beheers- en apparaatslasten) en de transformatielasten. Per saldo bedraagt het begrotingsresultaat 2016 en volgende jaren nihil.

Voor de toelichting op de ramingen wordt verwezen naar de uitwerking bij de programma's die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 tot en met 5. In bijlage 4 van deze begroting is de doorbelasting per gemeente nader gespecificeerd.

2.3 Uitgangspunten programmabegroting

Hieronder worden de uitgangspunten bij de afzonderlijke posten van de programmarekening kort toegelicht.

Opbrengsten

Budget BUIG-uitkeringen

De BUIG-budgetten e.a. worden door het Rijk aan de gemeenten overgemaakt. De deelnemende gemeenten stellen deze ter beschikking aan Laborijn die voor de uitvoering van de betreffende programma's en verantwoording van deze gelden zorgt. In deze begroting zijn de directe programmalasten per gemeente begroot op basis van de verwachte gemiddelde aantallen uitkeringsgerechtigden. De bevoorschotting door de gemeenten vindt plaats op basis van de begroting.

Participatiebudget

De budgetten voor re-integratie en Wsw worden via een integratie-uitkering Sociaal Domein van het gemeentefonds aan de gemeenten toegekend. De budgetten in de begroting zijn gebaseerd op de september circulaire 2015. De deelnemende gemeenten stellen deze budgetten één op één ter beschikking aan Laborijn die voor de uitvoering van de betreffende programma's en verantwoording van deze gelden zorgt.

Netto omzet (opbrengst verkopen)

De netto omzet betreft de opbrengst van aan derden geleverde diensten en goederen exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting.

Grond- en hulpstoffen

Hieronder zijn begroot de kosten van grond- en hulpstoffen, die direct aan de netto omzet zijn toe te rekenen. Hieronder vallen onder andere materiaalverbruik, kosten voor uitbesteed werk en kosten voor inhuur van derden opgenomen.

Overige bedrijfsopbrengsten

Hieronder zijn subsidies begroot en de begeleidingsopbrengst voor de voormalige WIW/ID doelgroep.

Kosten

Loonkosten ambtelijk personeel

Hieronder vallen de voor het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies verminderd met ontvangen ziekengelden.

Overige kosten ambtelijk personeel

Hieronder zijn onder andere de navolgende posten opgenomen:

- **Vergoeding reiskosten**
Hieronder is begroot de vergoeding van reis- en verblijfkosten;
- **Studiekosten**
Om de vakkennis en vaardigheden van het begeleidend en ondersteunend personeel op niveau te houden c.q. te verbeteren is het noodzakelijk ook voortdurend te investeren in deze medewerkers. Met dat doel worden opleidingen en trainingen ingekocht bij derden. De kosten hiervan zijn hier opgenomen;
- **Overige kosten**
Onder deze post staan de overige kosten die voortvloeien uit de het dienstverband van het ambtelijk personeel.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn berekend volgens een vast percentage van de aanschafprijs van de betreffende activa. Deze percentages zijn gebaseerd op de verwachte levensduur van de activa.

Rente

De rente betreft de resultante van de begrote te betalen en te ontvangen rente.

Huur

Onder deze post zijn de huurkosten opgenomen voortkomend uit de behoefte aan huisvesting.

Onderhoudskosten

De onderhoudskosten zijn geraamd op basis van de ervaringscijfers van de laatste jaren en de te verwachten activiteiten in het komende jaar. Tevens is hier de dotatie aan de voorziening groot onderhoud opgenomen. Deze voorziening is gebaseerd op een onderhoudsplan voor de komende jaren.

Energieverbruik

Hieronder zijn opgenomen de kosten voor verbruik van elektriciteit, gas, water.

Belastingen en verzekeringen

De belastingen en verzekeringen zijn begroot op basis van de huidige kosten, gecorrigeerd voor inflatie. Onder belastingen zijn onder andere opgenomen: de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering, de autoverzekering voor het wagenpark en de bedrijfsschade verzekering.

Algemene kosten

Deze kosten zijn begroot op basis van de huidige kosten.

2.4 Verdeelsleutel uitvoeringskosten

De verdeelsleutel gaat in op 1 januari 2016. Het jaar 2016 geldt als eerste bepaling van de hoogte van de verdeelsleutel per deelnemende gemeente. Herziening van deze verdeelsleutel geschiedt eens per jaar.

De huidige verdeelsleutel is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- 1/3 deel op basis van het aantal personen dat een uitkering ontvangt van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek;
- 1/3 deel op basis van de verhouding van het aantal Wsw-ers van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek;
- 1/3 deel op basis van het aantal inwoners van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten is de verdeelsleutel van de uitvoeringskosten per 1 januari 2016 als volgt:

- 60,7% gemeente Doetinchem
- 39,3% gemeente Oude IJsselstreek

De toegepaste verdeelsleutel in deze begroting is conform de verdeelsleutel zoals opgenomen in het oorspronkelijke fusiedocument. Met de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek is voor de begroting 2016 afgesproken genoemde verdeelsleutel te hanteren.

In afwijking hierop hebben de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek afgesproken dat doorbelasting van de loonkosten aan het re-integratiebudget per gemeente voor 2016 verschillend is. Hierdoor wijkt het percentage van de doorbelasting van de indirecte lasten aan de gemeenten af van de verdeelsleutel.

3. Programma Inkomen

3.1 Algemeen

In het programma Inkomen worden de activiteiten van de verstrekking van de uitkeringen inzake de Participatiewet, IOAW, IOAZ en de Bbz verantwoord.

Volgens de Macro Economische Verkenning 2016 (MEV 2016) van het Centraal Plan Bureau (CPB) stijgt het aantal uitkeringen met circa 2,5% in 2016. Door de invoering van de Participatiewet wordt de instroom in de Wajong beperkt tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten en is er geen instroom meer in de Wsw. Al deze maatregelen leiden tot extra instroom in de bijstand. In de begroting 2016 van Laborijn is rekening gehouden met een stijging van het gemiddeld aantal cliënten met 2,5%. In de daarop volgende jaren is rekening gehouden met een procentuele stijging gebaseerd op de september Circulaire Gemeentefonds 2015.

De gemeenten zijn volledig verantwoordelijk voor de risico's bij overschrijding van het BUIG-budget. In 2015 is een nieuw verdeelmodel ingevoerd. Dit heeft voor zowel de gemeente Doetinchem als Oude IJsselstreek positief uitgekapt. Desondanks zijn er financiële risico's die in paragraaf 7.4 verder worden toegelicht.

3.2 Wat willen we bereiken?

Centrale doelstelling van dit programma is het op een rechtmatige en efficiënte wijze verstrekken van een uitkering aan die inwoners die (nog) niet door middel van werk in de noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen voorzien.

De kwalitatieve doelstellingen in het programma zijn:

	Doelstelling
1.	Rechtmatig en efficiënt de BUIG-uitkeringen toekennen en verstrekken.
2.	Terugdringen aantal uitkeringen/aanvragen door verdere verscherping van de poortwachtersfunctie en doorontwikkelingen van uitstroom bevorderende maatregelen.
3.	Het nemen van preventieve maatregelen met betrekking tot fraude, in combinatie met een actief terugvorderingsbeleid bij ten onrechte verstrekte uitkeringen.

3.3 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?

Om de doelstellingen te kunnen realiseren wordt het volgende gedaan:

- **Procedures**
Voor het toekennen en verstrekken van een uitkering worden diverse vaste procedures toegepast. De procedures hebben betrekking op het aanvragen van een uitkering, het rechtmatigheids-onderzoek ten behoeve van specifieke klantengroepen en beëindigingsonderzoek;
- **Rol poortwachter**
Ons uitgangspunt is werk boven inkomen. Zolang er door middel van werk geen zelfstandig bestaan mogelijk is, wordt een uitkering verstrekt. Om dat gemeenten financieel voor 100% verantwoordelijk zijn voor de financiële risico's is het belangrijk om het aantal aanvragen zoveel mogelijk te verminderen. Voor Laborijn ligt de nadruk op de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekkingen en de re-integratie naar werk;
- **Fraudebestrijding en preventie**
In de werkprocessen zijn een aantal schakels gebouwd om de rechtmatigheid te toetsen en te waarborgen. De rechtmatigheid wordt bewaakt door hoogwaardige handhaving, hier staan twee aspecten centraal, namelijk:
 - Het voorkomen van fraude door preventie (goede voorlichting en het optimaliseren van werkprocessen);
 - Het bestrijden van fraude door repressie (fraude vroegtijdig constateren, afhandelen en terugvorderen).Met betrekking tot het voorkomen van fraude hebben wij maximaal geïnvesteerd in goede voorlichting. Tevens zijn alle medewerkers getraind in fraude-alertheid en volgen jaarlijks een actualiteitencursus;

- **Kwaliteitseisen**

- De besluitvorming over een uitkeringsaanvraag vindt binnen 4 weken plaats;
- Door actieve bemiddeling zal getracht worden de uitkeringsaanvraag te voorkomen c.q. het recht in duur te beperken;
- De rechtmatigheid van uitkeringsverstrekking zal zowel preventief als repressief regelmatig worden getoetst.

3.4 Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de directe lasten weergegeven zoals die voor het programma Inkomen worden verwacht. De directe lasten per gemeente voor het programma Inkomen zijn in bijlage 1 van deze begroting weergegeven. Eventuele effecten van de vangnetregeling zijn niet in deze begroting verwerkt.

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<u>BUIG</u>				
PW < 21 jaar	97.700	81.000	82.100	83.500
PW 21 - 65 jaar	26.567.800	23.533.600	23.814.100	24.234.600
PW inrichting	291.000	208.900	211.400	215.100
IOAW	2.049.400	1.664.800	1.684.800	1.714.000
IOAZ	292.900	242.300	245.300	249.500
Bbz (startende ondernemers)	280.600	249.100	252.100	256.400
Langdurige loonkostentoeslag	337.500	294.500	298.100	303.300
Af: ontvangsten	584.000	464.000	464.000	464.000
Totaal directe programmalasten	29.332.900	25.810.200	26.123.900	26.592.400
Doorbelasting beheers- en apparaatskosten en transformatiekosten	5.410.010	3.977.032	3.794.909	3.694.908
Totaal programmalasten	34.742.910	29.787.232	29.918.809	30.287.308

Voor de berekening van de lasten voor het BUIG-budget is uitgegaan van een gemiddeld aantal cliënten (zie onderstaande tabel) x een gemiddeld bedrag per uitkeringsgerechtigde.

Omschrijving	Gemiddeld aantal cliënten 2016	Gemiddeld aantal cliënten 2017	Gemiddeld aantal cliënten 2018	Gemiddeld aantal cliënten 2019
<u>BUIG</u>				
PW < 21 jaar	26	22	22	22
PW 21 - 65 jaar	1884	1657	1677	1706
PW inrichting	59	55	56	57
IOAW	140	113	114	116
IOAZ	17	14	15	15
Bbz (startende ondernemers)	17	15	16	16
Langdurige loonkostentoeslag	24	21	21	21
Totaal gemiddeld aantal cliënten	2167	1897	1920	1953

Het ministerie van SZW heeft in oktober 2015 de voorlopige budgetten voor 2016 bekend gemaakt welke kunnen worden ingezet ten behoeve van het programma Inkomen. Tevens is het macrobudget voor de jaren 2017-2019 gecommuniceerd. Op basis van de ontwikkeling van het macrobudget is een inschatting gemaakt van de budgetten per gemeente.

In onderstaande tabel zijn de begrote lasten tegenover het budget gezet.

Omschrijving	Begroting 2016			Begroting 2017		Begroting 2018		Begroting 2019	
	D	OIJ	A	D	OIJ	D	OIJ	D	OIJ
Budget BUIG	16.226.897	8.218.381	4.262.104	16.498.404	8.355.890	16.873.893	8.546.063	17.252.271	8.737.698
Begrote lasten BUIG	16.557.227	8.689.052	4.086.592	16.905.498	8.904.867	17.110.905	9.012.852	17.411.225	9.181.158
Saldo	-330.330	-470.671	175.512	-407.093	-548.977	-237.012	-466.789	-158.955	-443.459

Op basis van de begroting 2016 hebben de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek een tekort op het BUIG-budget, voor de gemeente Aalten wordt een overschot verwacht. Indien het tekort op het BUIG-budget, na eventuele correctie voor onjuiste of onzekere bestedingen, meer dan 5% bedraagt, kan een gemeente een beroep doen op de vangnetregeling. In deze begroting is geen rekening gehouden met deze regeling.

4. Programma Participatie

4.1 Algemeen

Het programma Participatie is gebaseerd op de uitgangspunten, zoals vastgelegd in de Participatiewet en de door de gemeenten vastgestelde beleidskaders. De Participatiewet is per 1 januari 2015 in werking getreden. De Participatiewet is een samenvoeging van de Wet werk en bijstand (Wwb), delen van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het werkdeel en de rijksbijdrage Wsw is samengevoegd in de Integratie-uitkering Sociaal Domein. In deze begroting is het programma Participatie opgesplitst in de producten Re-integratie en Sociale werkvoorziening.

4.2 Product re-integratie

4.2.1 Wat willen we bereiken?

Centrale doelstelling van dit programma is dat iedere burger naar vermogen deelneemt aan de samenleving, bij voorkeur via betaalde arbeid en als dit (nog) niet mogelijk is dan door maatschappelijke participatie.

De kwalitatieve doelstellingen in het programma zijn:

	Doelstelling
1.	Realisatie van (duurzame) plaatsingen op de arbeidsmarkt waarbij rekening gehouden wordt met de capaciteiten, mogelijkheden en beperkingen van de klant.
2.	Prioriteit wordt gelegd bij de groep die een potentiële loonwaarde heeft van meer dan 100% en de groep met een structurele verdien capaciteit gelegen tussen 30% en 100% van het wettelijk minimumloon. Uitgangspunt hierbij is dat de inzet van re-integratie instrumenten op termijn moet worden terugverdiend door vermindering van de uitgaven voor uitkeringen als gevolg van uitstroom naar werk.
3.	Bevorderen van (arbeids)participatie en educatie, ook als duurzame uitstroom niet meer tot de mogelijkheden behoort.

4.2.2 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?

Om werkzoekenden te laten uitstromen c.q. te activeren worden diverse re-integratie instrumenten ingezet. Bij de inzet van de re-integratie instrumenten hebben de werkconsulenten een centrale rol. De werkconsulenten bepalen welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet.

Binnen Laborijn worden de volgende instrumenten ingezet:

- **Loonkostensubsidie BUIG**
De loonkostensubsidie is gericht op re-integratie. Vanaf 1 januari 2015 kan de loonkostensubsidie worden betaald vanuit het BUIG budget (het budget waaruit de uitkeringen worden betaald). Doel van de loonkostensubsidie is een werkgever te compenseren die mensen in dienst neemt met een lagere loonwaarde dan het wettelijk minimumloon;
- **Loonkostensubsidie Participatiegelden**
Laborijn kan kortdurende loonkostensubsidies verstrekken aan werkgevers bij wie een cliënt gaat werken. Laborijn stelt regels vast over de duur van de subsidie, de hoogte en de verplichtingen die aan de subsidie worden verbonden;
- **Werkgeversdienstverlening**
De werkgeversdienstverlening is erop gericht om de doelgroep bij de werkgever te bemiddelen en uitstroom te realiseren;
- **Proefplaatsing**
Laborijn kan in de vorm van een proefplaatsing de cliënt tijdelijk met behoud van uitkering onbeloonde arbeid laten verrichten bij een werkgever. Het doel moet zijn te komen tot duurzame arbeid;
- **Participatieplaatsen**
Laborijn kan op basis van de Wet Stimulering Arbeidsparticipatie (STAP) een cliënt een participatieplaats aanbieden;
- **Leer Werkcentrum**
Het Leer Werkcentrum wordt door Laborijn ingezet bij het ontwikkelen van vaardigheden en

gedrag van cliënten. Doel is om gericht en selectief te investeren in een cliënt zodat de afstand tot de arbeidsmarkt wordt verkleind;

- **Re-integratietrajecten**

Re-integratietrajecten, zoals detachering en scholing kunnen de kans op werk vergroten. Laborijn stelt regels vast over de inzet, de duur en de maximale kosten van de diverse trajecten. Daarbij kijkt Laborijn naar de individuele omstandigheden en mogelijkheden van de cliënt (maatwerk). Ook functioneert Laborijn als intermediair tussen cliënt en inlenende bedrijf/organisatie bij het aangaan van een tijdelijk dienstverband. De cliënt kan zodoende werkervaring opdoen met als eindresultaat uitstroom.

Laborijn kan de re-integratietrajecten gedeeltelijk in eigen beheer uitvoeren, maar er zullen ook trajecten worden ingekocht.

4.2.3 Wat gaat het kosten?

Onderstaand een overzicht van de budgetten voor het programma Participatie, onderdeel re-integratie. In oktober 2015 zijn door het Ministerie de voorlopige budgetten voor 2016 bekend gemaakt welke kunnen worden ingezet ten behoeve van het programma Participatie, onderdeel re-integratie. Deze staan in onderstaande tabel weergegeven. De directe programmalasten voor de jaren 2016 tot en met 2019 zijn afgeleid van de macro budgetten uit de Rijksbegroting 2015, betrekking hebbende op de jaren 2016 tot en met 2019.

De geraamde lasten en baten in meerjarenperspectief bedragen:

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>Lasten</i>				
ID-banen	93.000	93.000	93.000	93.000
Wiw	301.500	285.000	285.000	285.000
Loonkostensubsidie	650.000	570.000	570.000	570.000
Kinderopvang	40.000	35.000	35.000	35.000
Leer Werk Centrum (LWC)	41.000	37.000	37.000	37.000
Re-integratietrajecten	875.900	961.000	1.158.700	1.287.900
Re-integratietrajecten in eigen beheer	738.000	556.000	556.000	556.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>2.739.400</i>	<i>2.537.000</i>	<i>2.734.700</i>	<i>2.863.900</i>

In onderstaande tabel zijn de begrote lasten tegenover het budget per gemeente gezet.

Omschrijving	Begroting 2016			Begroting 2017		Begroting 2018		Begroting 2019	
	D	OJ	A	D	OJ	D	OJ	D	OJ
Budget Re-integratie	1.696.244	710.841	332.408	1.743.462	793.546	1.842.427	892.321	1.928.244	935.690
Begrote lasten Re-integratie	1.696.244	710.841	332.408	1.743.462	793.546	1.842.427	892.321	1.928.244	935.690
Saldo	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4.3 Product Sociale werkvoorziening

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een verdere afname van de Wsw-populatie (berekening per gemeente o.b.v. SEO-rapport sept.-2014) zonder rekening te houden met de instroom nieuw Beschut Werken. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddeld aantal Se en Fte voor komende jaren weergegeven.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Aantal se (gemiddeld)	805	751	703	659
Aantal fte (gemiddeld)	774	722	676	634
Aantal fte BW (gemiddeld)	56	56	56	56

Bovengenoemde aantallen zijn gebruikt als uitgangspunt voor de meerjarenraming product Sociale werkvoorziening. Hierbij dient te worden opgemerkt dat bij bovengenoemde uitgangspunten geen rekening is gehouden met het op termijn uitreden van de gemeente Montferland uit de Gemeenschappelijke Regeling.

4.3.1 Meerjarenraming product Sociale werkvoorziening

In onderstaande tabel is de meerjarenraming van het product Sociale werkvoorziening weergegeven. De positieve resultaten van dit product worden gebruikt ter dekking van de kosten bedrijfsvoering.

Meerjarenraming Sociale Werkvoorziening	2016	2017	2018	2019
Netto omzet (Opbr. verk.)	6.231.000	6.102.000	5.980.000	5.780.000
Overige dir.prod.kosten	2.000	1.000	1.000	1.000
<i>Toegevoegde waarde</i>	<i>6.229.000</i>	<i>6.101.000</i>	<i>5.979.000</i>	<i>5.779.000</i>
Sectorgelden SW:				
opbrengsten	771.000	-	-	-
lasten	-771.000	-	-	-
Overige bedrijfsopbrengsten	111.000	11.000	11.000	11.000
<i>Totaal overige opbrengsten</i>	<i>111.000</i>	<i>11.000</i>	<i>11.000</i>	<i>11.000</i>
<i>Netto opbrengsten</i>	<i>6.340.000</i>	<i>6.112.000</i>	<i>5.990.000</i>	<i>5.790.000</i>
Loonkosten Wsw	20.155.000	18.576.000	17.267.000	16.071.000
Lage Inkomensvoordeel (LIV)	-	-775.000	-725.000	-675.000
Vervoerskosten Wsw	335.000	325.000	315.000	305.000
Overige pers. kosten Wsw	430.000	415.000	400.000	385.000
Kosten begeleid werken	686.000	671.000	590.000	593.000
Rijksbijdrage	-20.437.000	-18.843.000	-17.355.000	-16.085.000
<i>Subsidieresultaat</i>	<i>-1.169.000</i>	<i>-369.000</i>	<i>-492.000</i>	<i>-594.000</i>
Resultaat	5.171.000	5.743.000	5.498.000	5.196.000

Toelichting:

Sectorgelden SW

De Participatiewet en Wet baanafpraak en quotum arbeidsgehandicapten vragen een nieuwe manier van werken van zowel publieke als private organisaties. Om gemeenten en hun SW-bedrijven te ondersteunen bij deze transitie, heeft het kabinet landelijk een bedrag van € 30 miljoen beschikbaar gesteld. Gezien de keuze voor regionale uitvoering van de wetgeving, is ook voor deze regeling gekozen voor een regionale benadering waarbij elke arbeidsmarktregio een plan mag indienen. Het geld dient om de innovatie en transformatie van de sociale werkvoorziening een extra impuls te geven.

Loonkosten Wsw

Hieronder vallen de voor het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies. Het ontvangen ziekengeld en de WAO-uitkeringen zijn hierop in mindering gebracht. Bij het bepalen van de loonkosten is rekening gehouden met de nieuwe cao-afspraken die eind 2015 zijn gemaakt.

Vervoerskosten Wsw

Voor vervoer van en naar het werk wordt, afhankelijk van de afstand en de omstandigheden, vervoer georganiseerd of vergoed.

Het vervoer kan zijn:

- Groepsvervoer door het bedrijf georganiseerd;
- Openbaar vervoer;
- Op eigen gelegenheid.

Groepsvervoer is bedoeld voor degenen die op grond van medische indicatie hierop aanspraak kunnen maken. Daarnaast wordt groepsvervoer ingezet bij groepsdetacheringen om de beweging van binnen naar buiten te stimuleren en te ondersteunen. In de kosten voor het woon-werkverkeer, met openbaar vervoer of op eigen gelegenheid, wordt tegemoetgekomen overeenkomstig de CAO-afspraken. Laborijn stimuleert het gebruik van openbaar vervoer en/of het fietsgebruik actief door deze vormen van vervoer financieel te ondersteunen. De kosten hiervan zijn ook onder deze post verantwoord.

Overige personele kosten Wsw

Hieronder zijn onder andere de navolgende posten opgenomen:

- **Arbo zorg**
Dit betreffen de kosten van de uitbestede Arbo werkzaamheden;
- **Voorlichting, training en opleiding**
De ontwikkeling van de Wsw-medewerkers is een van de kerntaken van Laborijn. Ten behoeve hiervan worden opleidingen en trainingen ingekocht bij derden. De kosten hiervan zijn hier verantwoord;
- **Werkkleding**
Hier zijn begroot de kosten van verstrekte werkkleding en/of het verstrekken van een vergoeding voor werkkleding;
- **Bijzondere voorzieningen**
Hieronder zijn geraamd de aanpassingen aan werkplek, gereedschap en werkkleding en schoeisel die nodig zijn om de medewerkers (veilig) te kunnen laten werken. Ook zijn de bijdragen aan de personeelsverenigingen, alsmede uitgaven voor jubilea en dergelijke hier verantwoord.

Rijksbijdrage

De rijksbijdrage is berekend op basis van de beschikbare formatie in Se (na correctie voor uitruil met andere gemeenten) maal de verwachte subsidie per Se.

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is het verschil tussen de subsidie die per medewerker (afhankelijk van Se indicatie) wordt ontvangen en de loonkosten. Het subsidieresultaat is door Laborijn niet of nauwelijks te beïnvloeden. De ontwikkeling van de loonkosten worden bepaald in de cao voor de Sw-sector. De subsidie wordt door de Overheid bepaald en wordt komende jaren verder verlaagd.

Kosten Begeleid werken

Het betreft de aan bedrijven/organisaties te verstrekken loonkostensubsidie ter compensatie van de lagere arbeidsproductiviteit van Wsw-medewerkers. Tevens zijn onder deze post de aan derden te betalen begeleidings- en plaatsingskosten opgenomen.

4.3.2 Budget Sociale werkvoorziening

Met ingang van 2015 is er een nieuw verdeelmodel geïntroduceerd. In tegenstelling tot het vorenstaande wordt de subsidie niet meer afgerekend per Se maar ontvangt iedere gemeente een lumpsum bedrag, als onderdeel van het participatiebudget, voor de Sw. De subsidie wordt in het najaar van het voorgaande jaar voorlopig vastgesteld waarna in het daaropvolgende jaar het budget definitief wordt vastgesteld. De definitieve vaststelling is gebaseerd op het werkelijk aantal Se van het voorgaande jaar (T-1).

In onderstaande tabel is voor de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek het Wsw-budget per gemeente weergegeven zoals opgenomen in de Integratie-uitkering Sociaal Domein 2016 - 2019.

Voor de gemeente Montferland en de overige buitengemeenten (waarvan de gemeente Bronckhorst een groot gedeelte omvat) is in deze tabel het bedrag opgenomen dat volgens afspraak aan Laborijn vergoed wordt voor de uitvoering van de Wsw-taken.

Gemeenten	2016	2017	2018	2019
Doetinchem	9.176.183	8.436.742	7.750.180	7.244.092
Oude IJsselstreek	5.735.940	5.273.723	4.844.560	4.528.209
Montferland	4.067.719	3.772.413	3.526.522	3.323.474
Buitengemeenten	1.457.158	1.360.122	1.233.738	989.225
Totaal	20.437.000	18.843.000	17.355.000	16.085.000

De uitvoering van de Sociale Werkvoorziening is voor 2016 budget neutraal begroot. Op basis hiervan worden er in de begroting 2016 geen indirecte lasten aan de gemeente Montferland in rekening gebracht.

4.3.3 Totale lasten programma Participatie

De totale lasten van het programma bestaan uit de producten re-integratie en sociale werkvoorziening. In voorgaande paragrafen zijn deze producten afzonderlijk toegelicht. In onderstaande tabel zijn de totale lasten van het programma samengevat.

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Re-integratie	2.739.400	2.537.000	2.734.700	2.863.900
Sociale werkvoorziening excl. buiten gemeenten	18.979.842	17.482.878	16.121.262	15.095.775
Totaal directe programma lasten	21.719.242	20.019.878	18.855.962	17.959.675
Doorbelasting beheers- en apparaatskosten en transformatiekosten	235.094	180.713	218.039	260.479
Totaal programma lasten	21.954.336	20.200.591	19.074.001	18.220.154

5. Programma overige regelingen

5.1 Algemeen

Het programma overige regelingen bestaat op dit moment uit de Bbz voor gevestigde ondernemers en de (belaste) bijzondere bijstand (incl. enkele aanverwante regelingen).

Bbz voor gevestigde ondernemers

De financiering van de Bbz 2004 voor gevestigde ondernemers vindt nog plaats op basis van declaratie bij het Rijk. Dit houdt in dat tegenover uitgaven voor bedrijfskapitaal en levensonderhoud een vergoeding staat van 75%. De kosten van onderzoek (levensvatbaarheidstoets) worden voor 90% vergoed door het rijk.

De Bbz 2004 is een grillige regeling omdat moeilijk te voorspellen is hoeveel ondernemers een beroep doen op deze regeling. Daarnaast kan er sprake zijn van forse kredieten. Deze kredieten zijn vastgesteld op basis van prognoses van 2015. De Bbz kent een vorm van een vangnetregeling. Hierdoor zijn de risico's voor de individuele gemeenten beperkt.

Sinds 1 januari 2013 is door het Rijk de ontvangstnorm vastgesteld. Met het vaststellen van deze norm moet er bij gemeenten een prikkel ontstaan om enerzijds zorg te dragen voor een goed incassobeheer (kredieten) en anderzijds om bij het verstrekken van kredieten zorgvuldig te zijn. Voor de jaren 2013 tot en met 2015 is de ontvangstnorm vastgesteld op 54,9%. De ontvangstnorm wordt berekend over de gemiddelde lasten van bedrijfskapitaal in de individuele gemeente in de afgelopen vijf jaar. Voor 2016 wordt de periode van 2010 tot en met 2014 als uitgangspunt genomen. Gemeenten die meer ontvangsten realiseren dan de gestelde norm, mogen het meerdere houden. Als de ontvangsten minder dan de gestelde norm zijn, moeten de gemeenten het verschil zelf bijleggen.

Bijzondere (belaste) bijstand (incl. aanverwante regelingen)

Laborijn voert de belaste bijzondere bijstand uit voor beide gemeenten en de verstrekkingen in het kader van de individuele studietoelage.

Voor de gemeente Doetinchem voert Laborijn de individuele inkomensvoorschot uit. De individuele inkomensvoorschot heeft per 1 januari 2015 de langdurigheidstoelage vervangen.

Voor de gemeente Oude IJsselstreek wordt de Collectieve Ziektekostenverzekering uitgevoerd.

Verstrekkingen die gedaan worden in verband met genoemde regelingen worden volledig doorberekend aan de betreffende gemeente(n).

In onderstaande tabel zijn de begrote bedragen weergegeven van het programma Overige regelingen.

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Bbz (gevestigde ondernemers)	47.917	43.694	43.694	43.694
Bijzondere bijstand	493.000	453.000	453.000	453.000
Totaal directe programmalasten	540.917	496.694	496.694	496.694
Doorbelasting beheers- en apparaatskosten en transformatiekosten	103.176	76.954	72.152	69.013
Totaal programmalasten	644.093	573.648	568.846	565.707

In bijlage 3 van deze begroting zijn de begrote bedragen per gemeente weergegeven.

6. Programma Algemene Dekkingsmiddelen

6.1 Algemeen

Het programma Algemene Dekkingsmiddelen is een algemeen programma. Hier zijn geen begrote baten en lasten opgenomen

Actuele beleidscontext / beleidskaders

Het belangrijkste beleidskader voor dit programma is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De BBV schrijft voor dat Laborijn jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen.

Risico's

De risico's met betrekking tot de algemene dekkingsmaatregelen worden beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

6.2 Wat willen we bereiken?

In deze paragraaf staan de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen beschrijven ten aanzien van de programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Kwalitatieve doelstellingen

	Doelstelling
6.2.1	De begroting is sluitend

Kwantitatieve doelstellingen

	Doelstelling	Resultaat 2016	Meetinstrument
6.2.2	De begroting 2016 en het meerjarenperspectief zijn structureel en reëel in evenwicht.	0	Financiële administratie

6.3 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?

	Inzet	Prestaties in 2016
6.3.1	Monitoring	Om een sluitende begroting te houden worden relevante ontwikkelingen nauwgezet gevolgd.

6.4 Wat gaat het kosten, inclusief overzicht incidentele baten en lasten?

Voor het programma zijn geen ramingen opgenomen. Daarnaast is het taak van Laborijn om een begroting op te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat tegenover structurele lasten in ieder geval een gelijk bedrag aan structurele baten staat.

Om hieraan tegemoet te komen wordt in onderstaande tabel het overzicht van de incidentele baten (DVO Aalten € 1.089.720) en lasten (transformatiekosten € 1.280.000 en inhuur tijdelijk personeel € 348.000) weergegeven voor 2016.

Meerjarenraming Uitvoeringsorganisatie Laborijn	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Resultaat begroting	-	-	-	-
Incidentele baten	1.089.720	-	-	-
Incidentele lasten	1.628.000	220.000	-	-
Gecorrigeerd begrotingsaldo (structurele ruimte)	538.280	220.000	-	-

Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Alle overige baten en lasten zijn structureel. Uit de tabel is af te leiden dat de begroting en meerjarenraming van Laborijn structureel en reëel in evenwicht is.

7. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Bij het weerstandsvermogen is van belang de mate waarin Laborijn in staat is middelen vrij te maken voor substantiële tegenvallers (niet begrote kosten en risico's) op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt om de niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. De hoogte van het weerstandsvermogen is voor het bestuur van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Hoe groot die buffer moet zijn, hangt mede af van de risico's die de gemeenschappelijke regeling loopt. Deze moeten van jaar tot jaar in beeld worden gebracht.

7.2 Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's

In het besluit "Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten" is opgenomen dat de Gemeenschappelijke Regeling dient aan te geven:

- Welke risico's in de gemeenschappelijke regeling spelen;
Risico's zijn in dit verband gedefinieerd als onzekere of onverwachte gebeurtenissen die het behalen van de strategische doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen. Niet alle risico's zijn in dit verband relevant, zo zijn sommige risico's op een andere wijze afgedekt door:
 - Een verzekering: er zijn verzekeringen afgesloten voor risico's van brand, bedrijfsschade, transport, werkmaterieel en voertuigen, aansprakelijkheid en rechtsbijstand.
 - Een voorziening: Deze risico's betreffen onzekere verplichtingen, voortkomend uit activiteiten/transacties in het verleden. Deze verplichtingen zijn qua omvang en/of tijdstip waarop ze zich voordoen, maar zijn redelijkerwijs in te schatten.
- Welke capaciteit (middelen) er beschikbaar is (zijn) bij tegenvallers;
- Wat het beleid is ten aanzien van risico's, de capaciteit en de relatie tussen beide.

In 2016 zal er een risico inventarisatie plaatsvinden om de benodigde weerstandsvermogen te bepalen. Vooralsnog beschikt Laborijn over een vrij besteedbare reserve van circa € 3,3 mln. waarmee risico's kunnen worden gedekt.

7.3 Risico's van niet financiële aard

Naast de directe financiële risico's bestaan er risico's van niet-financiële aard. Dit is bijvoorbeeld het risico dat er niet conform geldende wetgeving op het gebied van privacy, arbeidsomstandigheden, archivering of milieu wordt gewerkt.

Laborijn beheert veel persoonsgebonden en privacy gebonden gegevens die veelvuldig worden uitgewisseld met ketenpartners. De voorschriften van de wet op de privacy zullen daarbij ook in 2016 en volgende jaren volledig worden gevolgd. Gezien de ontwikkelingen in het werkveld waarbij in toenemende mate gebruik zal worden gemaakt van elektronische gegevensuitwisseling is sprake van blijvende alertheid voor dit aspect.

7.4 Inventarisatie van de risico's

Hoewel er bij Laborijn nog geen risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden zijn er wel een aantal risico's te duiden die in onderstaande tabel zijn weergegeven. In 2016 zal er een inventarisatie van de aanwezige risico's plaatsvinden zodat er een volledig beeld ontstaat.

Onderwerp	Omschrijving risico	Omschrijving kans	Omschrijving beheersmaatregel	Geschatte financiële omvang in € 1.000	Mogelijk jaar waarin het risico manifest wordt
Rijksbijdrage Gebundelde uitkering (BUIG):	Niet, niet juist of niet tijdig verantwoorden geeft financieel risico.	Proces is bekend en wordt door FA zowel als control strak gevolgd.	Proces herschrijven, in planning en control agenda laten "popppen"	0	Jaarlijks
	Overbesteding komt voor rekening deelnemende gemeenten.	Kans is reëel. De prestatie moet minimaal gelijke tred houden met landelijke gemiddelde.	Monitoren uitgaven/ inkomsten en effectiviteit inzet re-integratie- middelen en beleid.	1.260	Jaarlijks
Re-integratie (w-deel)	Niet juiste inzet W-deel geeft kans op overbesteding I-deel.	Kans op dit risico is reëel, omdat re-integratie dynamisch is.	Monitoring en evaluatie beleid re-integratie en waar nodig aanvullende maatregelen.	120	Jaarlijks
Wsw	Het onverwacht wegvallen van opbrengsten uit (groeps) detacheringsoverdracht (en).	Kans is reëel.	Monitoring ontwikkeling (groeps) detacheringen en zonodig tijdig maatregelen nemen.	623	Jaarlijks
Beheers- en apparaatskosten	Er wordt op reële basis begroot waarbij weinig ruimte is voor onvoorziene uitgaven.	Kans op dit risico is reëel, omdat de organisatie op dit moment in een transformatiefase zit, kunnen onverwachte interne en externe factoren invloed hebben op de uitvoeringskosten.	Monitoring uitvoeringskosten en waar nodig aanvullende maatregelen.	512	Jaarlijks
Huisvesting	Er is een risico dat de geplande huisvesting niet in 2016 gerealiseerd wordt, waardoor extra huurkosten van toepassing zijn.	Kans op dit risico is reëel. Omdat de huisvesting onderdeel is van de transformatiefase, kan de planning met betrekking tot de huisvesting mogelijk aangepast worden.	Monitoring en besluitvorming huisvesting en waar nodig aanvullende maatregelen.	300	Incidenteel
	Er is een risico dat de huisvesting in 2016 opnieuw bepaald wordt, waardoor extra bouwkosten van toepassing zijn.	Kans op dit risico is reëel. Omdat de huisvesting onderdeel is van de transformatiefase, kunnen de plannen met betrekking tot de huisvesting mogelijk aangepast worden.	Monitoring en besluitvorming huisvesting en waar nodig aanvullende maatregelen.	0	Incidenteel
Transformatie	Er is een risico dat de lasten van de transformatie hoger worden dan nu is begroot.	Kans op dit risico is reëel, omdat de organisatie op dit moment in een transformatiefase zit, kunnen als gevolg van onverwachte interne en externe factoren de lasten hoger uitvallen.	Monitoring en besluitvorming transformatie en waar nodig aanvullende maatregelen.	500	incidenteel
Uittreding gemeente	Er is een risico dat een gemeente uit de GR treedt.		In de GR statuten is hiervoor opgenomen dat de financiële schade die door uittreding aan de dienst wordt toegebracht, inclusief de hierdoor ontstane wachtgeldverplichtingen, aan de uittredende gemeente in rekening wordt gebracht.	0	Incidenteel

8. Paragraaf Financiering

8.1 Algemeen

De financieringsfunctie van Laborijn is alleen gericht op ondersteuning van haar publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. De uitvoering daarvan vindt plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het Algemeen Bestuur van Laborijn aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening en het treasurystatuut. Voor de uitvoering van de financieringsfunctie worden de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwlettend gevolgd.

8.2 Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (op dit moment 8,2%) van de jaarbegroting.

Kasgeldlimiet		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari 2016	57.341	57.341	57.341	57.341
1	Toegestane kasgeldlimiet				
	- in %	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
	- in €	4.702	4.702	4.702	4.702
	Omvang vlottende korte schuld				
	- opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
2	- schuld in rekening-courant	0	0	0	0
	- gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
	- overige geldleningen niet zijn de vaste schuld	0	0	0	0
	Totaal vlottende korte schuld	0	0	0	0
	Vlottende schulden				
	- contante gelden in kas	1	1	1	1
3	- tegoeden in rekening-courant	4.000	4.400	3.200	3.800
	- overige uitstaande gelden	19	19	19	19
	Totaal vlottende middelen	4.020	4.420	3.220	3.820
4	Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	-4.020	-4.420	-3.220	-3.820
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	4.702	4.702	4.702	4.702
	Ruimte (1) + (4)	8.722	9.122	7.922	8.522

8.3 Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzelingen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (wet Fido). In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de renterisiconorm in meerjarenperspectief weergegeven.

Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000)	Begroting 2016
Renterisico op vaste schuld	-
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a) - (1b)	-
3a Nieuw aangetrokken vaste schuld	-
3b Nieuw verstrekte leningen	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a) - (3b)	-
5 Betaalde aflossingen	235
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7 Renterisico op vaste schuld (20 + (6))	-
Renterisiconorm	
8 Stand van de vaste schulden begin boekjaar	1.407
9 Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
10 Berekende renterisiconorm (8) x (9)	281
11 Toegestaan minimumbedrag	2.500
Toets renterisiconorm	
12 Te hanteren renterisiconorm (hoogste van 10 en 11)	2.500
13 Renterisico op vaste schuld (7)	-
14 Ruimte (12) - (13)	2.500

Uit de tabel is af te leiden dat Laborijn onder de renterisiconorm blijft.

9. Paragraaf bedrijfsvoering

9.1 Algemeen

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gehele organisatie van Laborijn. De deelnemende gemeenten verwachten van Laborijn dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat Laborijn een betrouwbare partner is. Dit betekent transparantie en openheid in de bedrijfsvoering.

In deze paragraaf worden de zaken beschreven die primair betrekking hebben op het functioneren van de organisatie. De belangrijkste financiële risico's met betrekking tot de bedrijfsvoering worden beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

9.2 Planning en Control

De planning en control cyclus geeft vorm aan het geheel van financieel management binnen Laborijn. Het vormt het hart voor de sturing en beheersing. Planning is het proces van richting geven (de begroting) en control is het proces van koers houden en verantwoorden. In 2016 zal in de inrichting van de planning en control cyclus verder worden vormgegeven aan de hand van de cirkel van Deming.

De cyclus start met het ontwikkelen van een visie en beleid. Hierbij is de visie richtinggevend voor het beleid. In de fase van 'Begroten' wordt invulling gegeven aan het opgestelde beleid. De fase 'Uitvoeren' wordt gekenmerkt door het hanteren van een juiste administratieve organisatie en het periodiek doornemen van de administratie. De volgende fase betreft 'Monitoren'. Het opstellen van een juiste begroting is één, maar de uitvoering hiervan is een tweede. Gedurende het jaar ontstaan door interne en externe factoren afwijkingen. Het is van groot belang deze afwijkingen tijdig te signaleren. Naar aanleiding hiervan ontstaat de volgende fase van bijsturing. Het tijdig anticiperen op ontwikkelingen is van grote waarde voor de continuering van de organisatie.

Naast de inrichting van de planning en control cyclus zullen onderstaande punten in 2016 nader worden geconcretiseerd:

- een nadere concretisering van de doelstellingen binnen de programma's (wat willen we bereiken?);
- het ontwikkelen van indicatoren waardoor voor het bestuur en management op een compacte wijze inzicht wordt verkregen in de resultaten;
- de bestaande financiële systemen omzetten naar één nieuw financieel systeem waardoor de informatievoorziening kan worden verbeterd.

9.3 ICT

In 2016 zal er een informatiserings- en automatiseringsplan worden geschreven waarin de visie op informatie en automatiseringsbeleid wordt weergegeven. Het plan dient het startpunt te zijn om de verschillende ICT-systemen en applicaties samen te voegen tot één nieuw ICT- en informatisering platform.

9.3.1 Beveiliging en privacy

De dienstverlening aan de burger vindt steeds meer digitaal plaats en de verschillende uitvoeringsorganisaties wisselen steeds meer gegevens elektronisch met elkaar uit. Deze gegevensuitwisseling verloopt veelal via Suwinet. In 2016 wordt er een nieuw beveiligingsplan geschreven dat betrekking heeft op de gehele organisatie. Tot die tijd wordt gebruik gemaakt van bestaande plannen.

9.4 Integriteit

De medewerkers van Laborijn werken met en voor kwetsbare groepen burgers, burgers die voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van Laborijn. Zij moeten er op kunnen vertrouwen dat de medewerkers van Laborijn zuiver en zonder onderscheid des persoons handelen. In de Infomap die iedere klant ontvangt, staat duidelijk wat wij van haar of hem verwachten, maar ook wat een klant van de medewerker mag verwachten. Ook over de onderlinge relatie tussen medewerkers en leidinggevenden en/of bestuur, zijn diverse regelingen opgesteld over "wat wel kan en wat niet".

9.5 Personeelsbeleid

In verband met de fusie is er in 2015 een Sociaal Plan opgesteld met als doel de rechtspositionele waarborgen vast te stellen, die nodig zijn om de personele gevolgen van de fusie op een sociaal verantwoorde wijze te regelen. In 2016 zal het personeelsbeleid verder worden ingevuld waarbij belangrijke aandachtspunten o.a. zijn het ontwikkelen van de HR-cyclus (jaarlijkse gesprekscyclus) en het terugbrengen van het ziekteverzuim (Wsw-ers verlagen naar 9,5% verzuim en ambtelijk handhaven op 3% verzuim).

9.6 Beheers- en apparaatslasten

Onderstaande tabel geeft de verwachte omvang van het financiële kader waarbinnen de programma's tot uitvoering dienen te worden gebracht.

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Loon- en salariskosten	8.123.500	7.601.100	7.405.100	7.021.100
Overige personeelskosten	313.000	313.000	313.000	313.000
Huisvestingskosten	747.000	466.400	474.000	481.500
Facilitaire kosten	769.000	776.700	784.600	792.300
Automatiseringskosten	594.500	600.500	606.400	612.500
<i>Totaal kosten bedrijfsvoering</i>	<i>10.547.000</i>	<i>9.757.700</i>	<i>9.583.100</i>	<i>9.220.400</i>
DVO gemeente Aalten	907.720	-	-	-
Dekking vanuit programma Participatie (Wsw)	5.171.000	5.743.000	5.498.000	5.196.000
<i>Dekking kosten bedrijfsvoering</i>	<i>6.078.720</i>	<i>5.743.000</i>	<i>5.498.000</i>	<i>5.196.000</i>
Totaal kosten bedrijfsvoering	4.468.280	4.014.700	4.085.100	4.024.400

In de volgende paragrafen wordt een nadere toelichting gegeven op de verschillende kostenplaatsen.

9.6.1 Loon- en salarislasten

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Salarissen en sociale premies	8.656.500	8.300.100	8.104.100	7.720.100
Inhuur tijdelijk personeel	348.000	-	-	-
<i>Totaal loonkosten</i>	<i>9.004.500</i>	<i>8.300.100</i>	<i>8.104.100</i>	<i>7.720.100</i>
Inkomsten uit detacheringen	-143.000	-143.000	-143.000	-143.000
Doorbelasting naar W-deel	-738.000	-556.000	-556.000	-556.000
Totaal	8.123.500	7.601.100	7.405.100	7.021.100

Toelichting:

- De salarissen 2016 zijn verhoogd met 3%. In de daaropvolgende jaren is rekening gehouden met 1%;
- In de meerjarenraming wordt vanaf 2017 rekening gehouden met een daling van het aantal medewerkers (gemiddeld 3 fte per jaar);
- Een aantal medewerkers doet werkzaamheden met betrekking tot de Participatiewet. De daaruit voortvloeiende loonkosten worden ten laste van het Participatiebudget gebracht;
- Voor de werkzaamheden voor de gemeente Aalten is voor de extra werkzaamheden tijdelijk personeel ingehuurd. Daarnaast is in 2016 tijdelijk personeel nodig voor de verdere uitwerking van de transformatiefase van de fusieorganisatie.

9.6.2 Overige personeelslasten

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Reiskosten woon-werk	42.000	42.000	42.000	42.000
Gratificaties/jubilea	43.000	43.000	43.000	43.000
Opleidingen	82.000	82.000	82.000	82.000
Arbodienst	11.000	11.000	11.000	11.000
Overige personeelskosten	18.500	18.500	18.500	18.500
Verzekeringen	25.000	25.000	25.000	25.000
Reiskosten	60.000	60.000	60.000	60.000
Representatiekosten	31.500	31.500	31.500	31.500
Totaal	313.000	313.000	313.000	313.000

Toelichting:

- De overige personeelslasten en verder zijn budget neutraal geraamd op basis van de verwachte uitgaven in 2016 rekening houdend met een prijsstijging van 1% en de geplande afname van het personeelsbestand;
- Ten aanzien van enkele arbeidsvoorwaardenregelingen zal in 2016 een harmonisatie plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de harmonisatie budget neutraal verloopt.

9.6.3 Huisvesting

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Afschrijving	119.000	134.000	134.000	134.000
Gas	122.000	123.200	124.500	125.700
Electra	103.500	104.500	105.600	106.600
Water	5.000	5.100	5.100	5.200
Schoonmaakkosten	152.500	154.000	155.600	157.100
Verzekeringen/belastingen	89.000	89.900	90.800	91.700
Onderhoud gebouw/tuin	271.000	273.700	276.400	279.200
Huuropbrengsten	-420.000	-420.000	-420.000	-420.000
Huur	305.000	2.000	2.000	2.000
Totaal	747.000	466.400	474.000	481.500

Toelichting:

- In 2016 worden er nog een tweetal panden gehuurd, te weten:
 - Terborgseweg 136 te Doetinchem
 - Frank Daamenstraat 4 te UiftDe huurovereenkomst is voor 1 jaar aangegaan. De voorlopige verwachting is dat alle medewerkers eind 2016 allemaal gehuisvest zijn in het pand van Laborijn, gelegen aan de Terborgseweg 106 te Doetinchem;
- In de meerjarenraming is rekening gehouden met een prijsstijging van 1% (exclusief kapitaallasten);
- De huuropbrengsten worden gegenereerd door de verhuur van een aantal ruimtes gelegen aan de Terborgseweg 106 te Doetinchem.

9.6.4 Facilitair

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Telefoon	79.000	79.800	80.600	81.400
Huur copiers	54.000	54.500	55.100	55.600
Kantoorartikelen	38.000	38.400	38.800	39.200
Porti	53.000	53.500	54.100	54.600
Abonnementen	107.000	108.100	109.200	110.200
Facilitaire kosten	59.000	59.600	60.200	60.800
Accountantskosten	64.000	64.600	65.300	65.900
Bezwaar en beroep	40.000	40.400	40.800	41.200
Algemene kosten	50.000	50.500	51.000	51.500
Reclame- en advertentiekosten	35.000	35.400	35.700	36.100
Kantinekosten	111.000	112.100	113.200	114.400
Kosten hulpstoffen/ verpakkingsmaterialen	24.000	24.200	24.500	24.700
Leasekosten auto's	49.000	49.500	50.000	50.500
Bankkosten	6.000	6.100	6.100	6.200
Totaal	769.000	776.700	784.600	792.300

Toelichting:

- Hieronder vallen alle kosten van ondersteuning van de bedrijfsvoering alsmede de kosten die niet rechtstreeks aan één van de programma's zijn toe te rekenen, zoals de kosten van bezwaar en beroep;
- In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met prijsstijging van 1%.

9.6.5 Automatisering

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Diverse aanschaf	2.000	2.000	2.000	2.100
Software onderhoud/ondersteuning	165.000	166.700	168.300	170.000
Infrastructuur	20.500	20.700	20.900	21.100
Samenwerkingsverband D'chem	407.000	411.100	415.200	419.300
Totaal	594.500	600.500	606.400	612.500

Toelichting:

- De ICT wordt ondersteund door de gemeente Doetinchem. In de begroting zijn bedragen opgenomen van de drie fusiepartners voor wat betreft de ICT-ondersteuning. In 2016 zal Laborijn een nieuwe Service Level Agreement met betrekking tot ICT afsluiten met de gemeente Doetinchem;
- Software onderhoud/ondersteuning betreft licentiekosten en onderhoudskosten.

10. Lasten transformatie nieuwe organisatie

In 2016 zal Laborijn verder invulling geven aan de transformatie van de nieuwe organisatie. Dit gaat gepaard met extra éénmalige kosten. In onderstaande tabel zijn de begrote kosten voor de transformatie voor 2016 en volgende jaren weergegeven.

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Herplaatsingsactiviteiten	350.000	150.000	-	-	-
Huisvesting	300.000	20.000	-	-	-
Gefaseerd afbouw personeel	200.000	-	-	-	-
Cultuur- en organisatieontwikkeling	100.000	50.000	-	-	-
Automatisering	180.000	-	-	-	-
Advieskosten	75.000	-	-	-	-
Onvoorzien	75.000	-	-	-	-
Totaal	1.280.000	220.000	-	-	-

Herplaatsingsactiviteiten

Per 1 januari 2016 gaan alle medewerkers met een vast contract over naar de nieuwe organisatie. Mogelijk betekent dit voor sommigen een (groten)deels andere functie. Gevolg daarvan is dat er her- en bijscholing nodig is. Daarnaast zal het niet in alle gevallen mogelijk zijn om medewerkers via/na herscholing te plaatsen. Er zijn mogelijk ook niet herplaatsbare medewerkers. Rekening houdende met bovenstaande is er in de begroting een frictiekostenbudget opgenomen.

Huisvesting

Het is de bedoeling dat alle onderdelen van Laborijn in 2016 binnen de gebouwen van het voormalige Wedeo worden gehuisvest. Voordat alle onderdelen binnen de gebouwen van het voormalige Wedeo kunnen worden gehuisvest zullen er eerst verbouwingswerkzaamheden moeten plaatsvinden. De bestaande ruimten dienen te worden opgeknapt en te worden aangepast aan de beveiligingsnormen.

Personeel

De personele lasten zijn in de begroting 2016 (en de jaren daarna) opgenomen op basis van een normatieve bezetting van 123 fte. Aangenomen is dat gedurende het jaar 2016 extra medewerkers nodig zijn. Immers, in 2016 begint pas de transformatiefase, de fase waarin de medewerkers binnen de nieuwe organisatie gaan werken aan het afstemmen, inregelen en slimmer en effectiever uitvoeren van processen. Dit betekent een gefaseerde afbouw van het personele bestand in 2016 naar de berekende normformatie van 123 fte. De kosten zijn begroot op € 200.000.

Cultuur- en organisatieontwikkeling

Voor cultuur- en organisatieontwikkeling en het opleiden en trainen, in eerste instantie van medewerkers die worden herplaatst, maar ook algemeen, is een extra bedrag in de begroting opgenomen.

Automatisering

Van 1 januari 2016 wordt er gewerkt op de ICT-systemen van de gemeente Doetinchem. Er zijn éénmalige kosten om de ICT-systemen van de drie organisaties te integreren. Er zullen een aantal applicaties moeten worden vervangen omdat deze niet meer houdbaar zijn. Er zal een degelijk onderzoek naar zowel de gewenste ondersteuning en een analyse van de aanwezige applicaties (en de mogelijkheden daarvan) uitgevoerd worden.

Advieskosten

Aangezien 2016 volop in het teken staat van de transformatie naar één nieuwe organisatie zal er behoefte zijn aan specifieke deskundigheid op het gebied van juridische zaken, fiscaliteit etc. In de begroting is hiervoor een bedrag begroot van € 75.000.

Onvoorzien

Voor niet voorziene kosten en onverwachte uitgaven is een bedrag begroot van € 75.000.

11. Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin Laborijn een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Er is sprake van een financieel belang als Laborijn:

- een ter beschikking gesteld bedrag niet kan verhalen indien de verbonden partij failliet gaat;
- aansprakelijk wordt gesteld door derden, als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

In het geval van Laborijn zijn er twee verbonden partijen: Mabeon 'De Achterhoek Holding B.V.' en Stichting Talent voor Werk, waarvan hieronder in tabelvorm de belangrijkste bestuurlijke en financiële gegevens opgenomen zijn:

Mabeon 'De Achterhoek Holding B.V.', gevestigd te Doetinchem	
Programma	4. Participatie
Doelstelling en openbaar belang	Het oprichten van, het deelnemen in, het beheren en adviseren van bedrijven en ondernemingen met als doel het verwezelijken van de doelen van Laborijn met betrekking tot het verkleinen van de afstand van medewerkers tot de reguliere markt.
Partijen	Laborijn is houder van 100% van de aandelen.
Bestuurlijk belang	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Financieel	Laborijn is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap. Het aandeel bestaat uit 8.990 gewone aandelen en 10 prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van € 10. Alle aandelen luiden op naam.
Resultaat en vermogen	Het resultaat over 2014 bedroeg € 7.316. Het eigen vermogen per 31 december 2014 bedroeg, inclusief het resultaat over dat jaar, € 74.698.
Risico's	Financieel risico bij een eventuele liquidatie is verlies van de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het eventuele begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
Actualiteit	Gedurende het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen voor gedaan in de belangen van aandeelhouders.
Rapportages	Begroting, tussentijdse verslagen en jaarverslagen

Stichting Talent voor Werk, gevestigd te Doetinchem	
Programma	9. Bedrijfsvoering
Doelstelling en openbaar belang	De Stichting is sinds 1 januari 2008 uitsluitend ingezet voor het werkgeverschap van het begeleidend personeel. Deze werknemers waren tot met 31 december 2015 in dienst van de stichting. Vanaf 1 januari 2016 zijn alle medewerkers in dienst gekomen bij Laborijn.
Partijen	Het bestuur van Laborijn vormt ook het bestuur van de Stichting.
Bestuurlijk belang	Stichtingsbestuur
Financieel	Het resultaat over 2014 was negatief en bedroeg € -6.766. Het eigen vermogen per 31 december 2014 bedroeg, inclusief het resultaat over dat jaar, € 74.484.
Risico's	Financieel risico is beperkt. Bij een eventuele liquidatie zal het eigen vermogen verrekend worden met Laborijn.
Actualiteit	Per 1 januari 2016 zijn alle medewerkers overgegaan naar Laborijn. In 2016 vinden er geen activiteiten meer plaats. Het voornemen bestaat om in de loop van 2016 de stichting te liquideren.
Rapportages	Begroting, tussentijdse verslagen en jaarverslagen

Bijlage(n)

Bijlage 1: Programma Inkomen per gemeente

Gemeente Doetinchem				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>BUIG</i>				
PW < 21 jaar	41.600	42.600	43.200	43.900
PW 21 - 65 jaar	15.237.800	15.612.300	15.799.500	16.073.200
PW inrichting	216.200	157.600	159.500	162.300
IOAW	880.100	901.600	912.400	928.200
IOAZ	76.700	78.500	79.500	80.800
Bbz (startende ondernemers)	141.300	144.800	146.500	149.000
Langdurige loonkostentoeslag	187.500	192.100	194.400	197.800
Af: ontvangsten	224.000	224.000	224.000	224.000
Totaal lasten	16.557.200	16.905.500	17.111.000	17.411.200

Gemeente Oude IJsselstreek				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>BUIG</i>				
PW < 21 jaar	37.500	38.400	38.900	39.600
PW 21 - 65 jaar	7.734.600	7.921.300	8.014.600	8.161.400
PW inrichting	50.100	51.300	51.900	52.800
IOAW	745.100	763.200	772.400	785.800
IOAZ	159.900	163.800	165.800	168.700
Bbz (startende ondernemers)	101.900	104.300	105.600	107.400
Langdurige loonkostentoeslag	100.000	102.400	103.700	105.500
Af: ontvangsten	240.000	240.000	240.000	240.000
Totaal lasten	8.689.100	8.904.700	9.012.900	9.181.200

Gemeente Aalten				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>BUIG</i>				
PW < 21 jaar	18.600	-	-	-
PW 21 - 65 jaar	3.595.400	-	-	-
PW inrichting	24.700	-	-	-
IOAW	424.200	-	-	-
IOAZ	56.300	-	-	-
Bbz (startende ondernemers)	37.400	-	-	-
Langdurige loonkostentoeslag	50.000	-	-	-
Af: ontvangsten	120.000	-	-	-
Totaal lasten	4.086.600	-	-	-

Bijlage 2: Programma Participatie (re-integratie)

Gemeente Doetinchem				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<u>Lasten</u>				
ID-banen	24.000	24.000	24.000	24.000
Wiw	256.000	256.000	256.000	256.000
Loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000	350.000
Kinderopvang	25.000	25.000	25.000	25.000
Leer Werk Centrum (LWC)	26.000	26.000	26.000	26.000
Re-integratietrajecten	692.200	739.500	838.400	924.200
Re-integratietrajecten in eigen beheer	323.000	323.000	323.000	323.000
Totaal lasten	1.696.200	1.743.500	1.842.400	1.928.200

Gemeente Oude IJsselstreek				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<u>Lasten</u>				
ID-banen	69.000	69.000	69.000	69.000
Wiw	29.000	29.000	29.000	29.000
Loonkostensubsidie	220.000	220.000	220.000	220.000
Kinderopvang	10.000	10.000	10.000	10.000
Leer Werk Centrum (LWC)	11.000	11.000	11.000	11.000
Re-integratietrajecten	138.800	221.500	320.300	363.700
Re-integratietrajecten in eigen beheer	233.000	233.000	233.000	233.000
Totaal lasten	710.800	793.500	892.300	935.700

Gemeente Aalten				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<u>Lasten</u>				
ID-banen	-	-	-	-
Wiw	16.500	-	-	-
Loonkostensubsidie	80.000	-	-	-
Kinderopvang	5.000	-	-	-
Leer Werk Centrum (LWC)	4.000	-	-	-
Re-integratietrajecten	44.900	-	-	-
Re-integratietrajecten in eigen beheer	182.000	-	-	-
Totaal lasten	332.400	-	-	-

Bijlage 3: Budget Bbz voor gevestigde ondernemers / Bijzondere bijstand

Gemeente Doetinchem				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Bbz (gevestigde ondernemers)	37.821	37.821	37.821	37.821
Bijzondere bijstand	365.000	365.000	365.000	365.000
Totaal lasten	402.821	402.821	402.821	402.821

Gemeente Oude IJsselstreek				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Bbz (gevestigde ondernemers)	5.872	5.872	5.872	5.872
Bijzondere bijstand	88.000	88.000	88.000	88.000
Totaal lasten	93.872	93.872	93.872	93.872

Gemeente Aalten				
Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Bbz (gevestigde ondernemers)	4.223	-	-	-
Bijzondere bijstand	40.000	-	-	-
Totaal lasten	44.223	-	-	-

Bijlage 4: Bijdrage per gemeente

Omschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
<u>Indirecte lasten</u>				
Loon- en salarislasten	8.123.500	7.601.100	7.405.100	7.021.100
Overige personeelslasten	313.000	313.000	313.000	313.000
Huisvesting	747.000	466.400	474.000	481.500
Facilitair	769.000	776.700	784.600	792.300
Automatisering	594.500	600.500	606.400	612.500
Dekking	(6.078.720)	(5.743.000)	(5.498.000)	(5.196.000)
<i>Totaal</i>	<i>4.468.280</i>	<i>4.014.700</i>	<i>4.085.100</i>	<i>4.024.400</i>
Bijdrage indirecte lasten				
Doetinchem	2.785.086	2.509.763	2.552.496	2.515.651
Oude IJsselstreek	1.683.194	1.504.937	1.532.604	1.508.749
<i>Totaal</i>	<i>4.468.280</i>	<i>4.014.700</i>	<i>4.085.100</i>	<i>4.024.400</i>
<u>Transformatielasten</u>	1.280.000	220.000	-	-
Bijdrage transformatielasten				
Doetinchem	426.667	73.333	-	-
Oude IJsselstreek	426.667	73.333	-	-
Laborijn	426.667	73.333	-	-
<i>Totaal</i>	<i>1.280.000</i>	<i>220.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<u>Programma Inkomen</u>				
Doetinchem	16.557.200	16.905.500	17.111.000	17.411.200
Oude IJsselstreek	8.689.100	8.904.700	9.012.900	9.181.200
Aalten	4.086.600	-	-	-
<i>Totaal</i>	<i>29.332.900</i>	<i>25.810.200</i>	<i>26.123.900</i>	<i>26.592.400</i>
<u>Programma Participatie</u>				
Doetinchem	10.872.383	10.180.242	9.592.580	9.172.292
Oude IJsselstreek	6.446.740	6.067.223	5.736.860	5.463.909
Aalten	332.400	-	-	-
Montferland	4.067.719	3.772.413	3.526.522	3.323.474
<i>Totaal</i>	<i>21.719.242</i>	<i>20.019.878</i>	<i>18.855.962</i>	<i>17.959.675</i>
<u>Programma overige regelingen</u>				
Doetinchem	402.821	402.821	402.821	402.821
Oude IJsselstreek	93.872	93.872	93.872	93.872
Aalten	44.223	-	-	-
<i>Totaal</i>	<i>540.917</i>	<i>496.694</i>	<i>496.694</i>	<i>496.694</i>
Totaal programmalasten	51.593.059	46.326.772	45.476.556	45.048.769
Totaal doorbelastingen	5.748.280	4.234.700	4.085.100	4.024.400
Totaal lasten	57.341.339	50.561.472	49.561.655	49.073.169
<u>Gespecificeerd naar gemeente</u>				
Aandeel Doetinchem	31.044.157	30.071.659	29.658.897	29.501.964
Aandeel Oude IJsselstreek	17.339.573	16.644.066	16.376.236	16.247.730
Aandeel Aalten	4.463.223	-	-	-
Aandeel Montferland	4.067.719	3.772.413	3.526.522	3.323.474
Aandeel Laborijn	426.667	73.333	-	-
Totaal bijdragen	57.341.339	50.561.472	49.561.655	49.073.169